

**NACIONALINIS MUZIEJUS
LIETUVOS DIDŽIOSIOS KUNIGAİKŠTYSTĖS VALDOVŲ RŪMAI**

2025 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2026
Vilnius

VADOVO PRANEŠIMAS

2025 metai buvo Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų (toliau – Muziejus) nuoseklios ir sistemingos, aktyvios ir kūrybingos veiklos tęsinys. Tiek tradiciniais būdais, tiek inovatyviais projektais Muziejus stengėsi išlaikyti veiklos dinamiką, kurią pirmiausiai užtikrino surengdamas gerokai daugiau, nei buvo planuota, parodų, pasiūlytų užsienio partnerių bei palydėtų turiningomis kultūrinėmis, mokslinėmis ir edukacinėmis programomis. Kiti lankytojų dėmesio bei teigiamo vertinimo sulaukę ir lankomumą užtikrinę būdai buvo didelė įvairaus turinio bei formų kultūros renginių pasiūla. Ypač pažymėtinas Muziejaus aktyvus dalyvavimas ir partnerių sutelkimas įgyvendinant valstybinę M. K. Sarbievijaus ir Baroko literatūros metų programą, kurios vaisiais galėjo džiaugtis ir Lietuvos regionai. Trečias Muziejaus gyvybingumą ir veiklos dinamiką užtikrinęs veiksnys – įvairiapusė edukacinė veikla, suprantama plačiaja to žodžio prasme ir apimanti ne tik edukacinius užsiėmimus, bet ir temines ekskursijas, paskaitas, konferencijas, kitus švietėjiškus renginius. Greta fizinių apsilankymų Muziejuje gausėjimo atkreiptinas dėmesys ir į žymų virtualių apsilankymų didėjimą, kurį lėmė pirmiausia aktyvi informacijos sklaidos ir reklamos politika, naujų sklaidos formų ir kanalų paieška. Muziejaus lankomumo didėjimą taip pat lėmė užsienio turistų gausėjimas, kuris buvo ypač ryškus vasaros sezono metu, kai Muziejaus darbo laikas yra ilgesnis, taip pat Kalėdų laikotarpiu.

Visa tai lėmė, kad Muziejaus fizinių apsilankymų skaičius viršijo pusę milijono ir pasiekė 531,4 tūkst. Tiesa, į šį skaičių nepriskaičiuota už Muziejaus ribų vykusių dvejų parodų (Jurbarke ir Lvive) statistika (44,5 tūkst.) bei Muziejaus kieme vykusios standinės parodos lankomumas (53,8 tūkst.). Taigi, realiai fizinių apsilankymų skaičius Muziejaus pasiūlytuose kultūros produktuose ir paslaugose 2025 m. pasiekė net 630 tūkst.

Didelis dėmesys skirtas socialiai pažeidžiamų visuomenės grupių įtraukimui į aktyvų santykį su Muziejaus veiklą pasiūla. Buvo tęsiamas bendradarbiavimas su institucijomis, talkinančiomis Ukrainos karo pabėgėliams ir teikiančiomis reabilitaciją kariams, vestos teminės ekskursijos ukrainiečių kalba, pristatančios bendrą Lietuvos ir Ukrainos paveldą bei valstybingumo tradiciją Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės laikais, surengtos net dvi naujos parodos su partneriais Ukrainoje. Tam tikra socialinė misija toliau vykdyta nemokamų sekmadienių metu, lankytojams sudarant sąlygas susipažinti ne tik su nuolatinėmis ekspozicijomis, bet ir su laikinosiomis parodomis.

2025 m. Muziejus tęsė savo veiklą turtindamas vertybių rinkinius. Įsigyjamos vertybės buvo operatyviai konservuojamos ar restauruojamos, siekta nedelsiant jas pristatyti visuomenei (fiziškai ar virtualiai). Naujais eksponatais nuolat praturtinamos Muziejaus ekspozicijos taip pat tapo lankytojų traukos objektu. 2025 m. parengtos nuolatinėjų ekspozicijų informacinės sistemos kompleksinio atnaujinimo nuostatos ir pasirengta jų palaipsniniam įgyvendinimui. Žinia apie Muziejaus rinkinius, mokslinius tyrimus, kultūrinę veiklą plačiai skleista žiniasklaidoje, išleisti turiningi katalogai ir kiti leidiniai („Kronikos“ V tomas, trumpi ekspozicijų vadovai lietuvių ir anglų kalbomis ir kt.). Sėkmingai įgyvendintas prioritetinis tikslas sukurti kultūros vertybių apsaugos ir evakavimo ekstremalių situacijų atvejais modelį.

Toliau buvo tęsiami Muziejaus infrastruktūros atnaujinimo ir plėtros darbai. Vykdyti parengto Muziejaus Naujųjų rūmų (Kražių g. 5, Vilnius) projekto derinimo ir statybos rangos konkurso parengiamieji darbai, pradėti įgyvendinti Lankytojų vestibulio pertvarkymo darbai, įgyvendintas stebėjimo kamerų sistemos atnaujinimo projekto pirmasis etapas, vykdyti ūkinių bazių konsolidacijos darbai. Dalis šių ir kitų techninių bei turinio darbų, kurie buvo nuolat derinami su Užsienio reikalų ministerija, tiesiogiai susiję su pasirengimu Lietuvos pirmininkavimui Europos Sąjungos Taryboje 2027 m. pirmąjį pusmetį.

I SKYRIUS

STRATEGINIŲ IR VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų strateginis tikslas – didinti muziejaus vertybių rinkinius, juos pristatant visuomenei, aktualinti Lietuvos istoriją bei kultūros paveldą Europos kontekste; teikti kokybiškas kultūros paslaugas (08-001-11).

1 lentelė. Veiklos tikslo „Didinti muziejaus vertybių rinkinius, juos pristatant visuomenei, aktualinti Lietuvos istoriją bei kultūros paveldą Europos kontekste; teikti kokybiškas kultūros paslaugas“ poveikio rodikliai

Poveikio rodiklis (matavimo vienetai)	Pradinė poveikio rodiklio reikšmė (2023)	Faktinės poveikio rodiklio reikšmės			Siekta poveikio rodiklio reikšmė (2025 metai)	Nacionaliniame pažangos plane nustatytos siektinos poveikio rodiklio reikšmės	
		2023 metai	2024 metai	2025 metai		2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8
1. 08-001-11 Didinti muziejaus vertybių rinkinius, juos pristatant visuomenei, aktualinti Lietuvos istoriją bei kultūros paveldą Europos kontekste; teikti kokybiškas kultūros paslaugas							
1.1. E-08-001-11-01 Visuomenei pristatyta rinkinio dalis (proc.)	2	5,27	6,38	6,52	5	netaikoma	netaikoma
1.2. E-08-001-11-02 Lankytojų skaičius (žmonės)	300 000	559 829	480 142	531 382	400 000	netaikoma	netaikoma
1.3. E-08-001-11-03 Asmenų, besinaudojančių muziejaus paslaugomis ir teigiamai vertinančių muziejaus paslaugas, dalis (procentai)	-	-	-	95,3	85	netaikoma	netaikoma

Duomenų šaltinis: Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų ataskaitiniai duomenys.

2025 m. planuotas pasiekti Muziejaus lankytojų skaičiaus rodiklis viršytas 133 % dėl Muziejaus įgyvendintų daugiau nei planuota parodinių projektų, visuomenei pasiūlytos didesnės kultūrinių, mokslinių ir edukacinių renginių įvairovės ir jų turinio inovatyvumo, naujų kultūros paveldo pristatymo formų (M. K. Sarbievijaus ir Baroko literatūros metų programa ir kt.), ekskursijų tematikų patrauklumo, aktyvios rinkodaros bei dėl palaipsniui didėjančio užsienio turistų skaičiaus vasaros sezono metu. Ypatingai didelis lankytojų skaičius I metų ketvirtį (2025 m. – 130 507 apsilankymai, 2024 m. – 81 425 apsilankymai) liudija parodinių projektų, pristatančių Lietuvos didikų giminių istoriją ir paveldą, aktualumą ir patrauklumą ne tik nacionaliniu, bet ir tarptautiniu mastu.

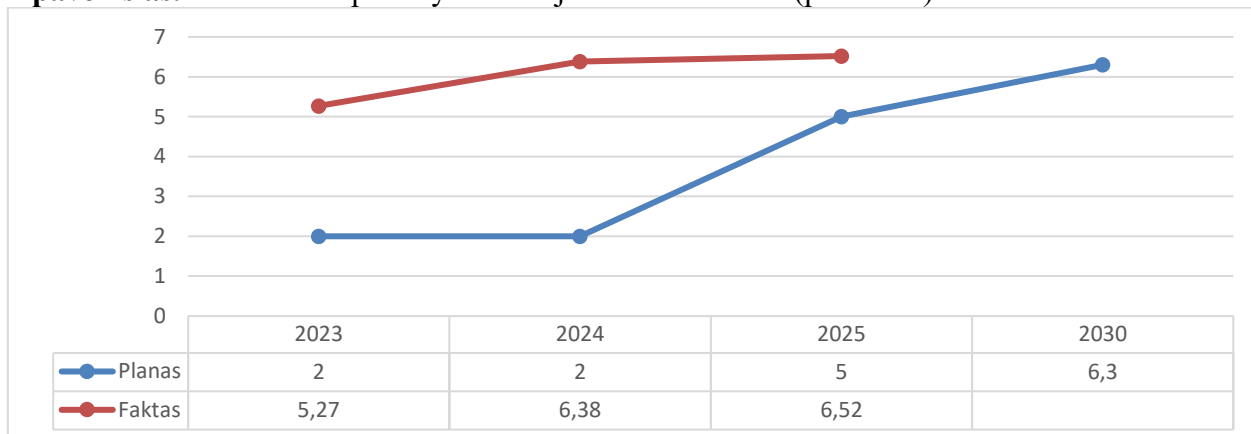
Atlikta asmenų, besinaudojančių Muziejaus paslaugomis, apklausa rodo, kad Muziejaus aptarnavimo kokybe visiškai patenkinti 95,3 % respondentų. Absoliuti dauguma apklaustųjų – 94,8 % – rekomenduotų Muziejuje lankytis kitiems. 2024 m. apklausos duomenimis šis rodiklis buvo 81,2 %.

Muziejaus rinkiniai kasmet pildomi pagal šiuos komplektavimo prioritetus ir kryptis: Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kultūros, meno ir istorijos vertybės, Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmų Vilniaus Žemutinėje pilyje teritorijos archeologijos radiniai, XIII–XVII a. Europos taikomosios ir vaizduojamosios dailės kūriniai ir kitos lituanistinės bei europinio kultūros ir meno paveldo vertybės.

2025 m. saugomų vertybių skaičius, kaip ir planuota, išaugo 1,5 % ir pasiekė 156 078 vnt. (2024 m. – 153 767 vnt., 2023 m. – 148 784 vnt.). Muziejaus rinkinius papildė 2 311 vertybių (planuota 2 000). Visos vertybės įtrauktos į pirminę apskaitą.

2025 m. planuota visuomenei pristatyti 5 % Muziejaus rinkinio, pristatyta 6,52 % (2024 m. – 6,38 %). Visuomenei pristatyta didesnė nei planuota Muziejaus rinkinio dalis dėl sėkmingai įgyvendintų sklaidos ir parodinių projektų, aktyvaus darbuotojų ištraukimo į virtualių parodų bei mokslinių darbų rengimo ir publikavimo veiklą.

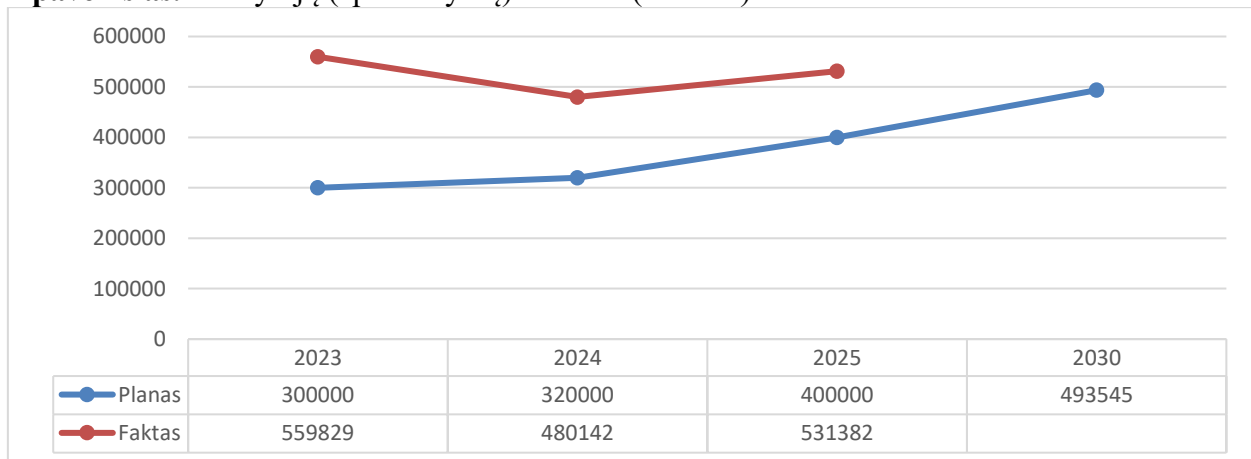
1 paveikslas. Visuomenei pristatyta muziejaus rinkinio dalis (procentai)

Duomenų šaltinis: Muziejaus ataskaitiniai duomenys

Vienas reikšmingiausių Muziejaus veiklos rodiklių – apsilankymų skaičius. Iš viso planuota 400 000 fizinių lankytojų, 2025 m. Muziejuje apsilankė 531 382 (2024 m. – 480 142) lankytojai. Muziejaus parodas, surengtas kituose muziejuose Lietuvoje ir užsienyje aplankė iš viso 44 535 lankytojai. Šis skaičius į bendrą apsilankymų Muziejuje statistiką neįtraukiamas.

2 paveikslas. Lankytojų (apsilankymų) skaičius (žmonės)

Duomenų šaltinis: Muziejaus ataskaitiniai duomenys

Lankytojai 2025 m. pasiskirstė taip: 422 304 pavieniai (arba su akredituotais gidais) (2024 m. – 384 447, 2023 m. – 439 035), 37 126 ekskursijose ir edukacijoje (2024 m. – 33 812, 2023 m. – 38 782), 71 678 renginiuose (2024 m. – 61 713, 2023 m. – 81 831), 274 fonduose (2024 m. – 170, 2023 m. – 181).

Pavienių lankytojų 2025 m. atvyko 9,85 % daugiau nei 2024 m. ir šis rodiklis beveik priartėjo prie 2023 m. pasiektos reikšmės (mažesnis tik 3,81 %).

2025 m. Muziejaus organizuotose parodose apsilankė 335 942 lankytojai (2024 m. – 226 468, 2023 m. – 251 525). Šis rodiklis gerokai viršijo 2024 ir 2023 m. rodiklius: apsilankymų

parodose skaičius, lyginant su 2024 m., padidėjo 48,34 %, o lyginant su 2023 m. buvo didesnis 33,57 %. Tam įtakos turėjo tiek patrauklus parodų bei jas lydinių kultūrinių ir mokslinių renginių turinys, tiek neplanuotai įgyvendinti parodiniai projektai.

Edukacinėse veiklose (edukaciniuose užsiėmimuose ir ekskursijose) 2025 m. planuota sulaukti 29 600 lankytojų – planas viršytas 25,43 % (37 126 lankytojai). Lyginant su 2024 m. dalyvių skaičius edukacinėse veiklose padidėjo 9,81 % ir beveik priartėjo prie 2023 m. reikšmės (mažesnis 4,27 %).

2025 m. nemokamai Muziejuje apsilankė 255 525 lankytojai (iš jų nemokamai paskutiniaisiais mėnesių sekmadieniais 167 496). Lyginant su 2024 m. tokių lankytojų padidėjo 12,52 % (227 108 lankytojai), o paskutiniaisiais mėnesių sekmadieniais nemokamai apsilankusių skaičius padidėjo 19,61 % (140 042 lankytojai). Bet šis rodiklis atitinkamai buvo 4,85 % (268 562 lankytojai) ir 4,42 % mažesnis (175 247 lankytojai) nei 2023 m., kurie buvo išskirtiniai lankytojų skaičiumi dėl Vilniaus 700-mečio programos renginių.

2025 m. Muziejaus nuolatinės ekspozicijas ir laikinąsias parodas nemokamai aplankė lankytojai iš socialiai pažeidžiamų visuomenės grupių: žmonės su negalia – 15 970 (2024 m. – 12 785, 2023 m. – 15 505), vaikų globos namų auklėtiniai ir socialiai remtinų šeimų vaikai – 145 (2024 m. – 313, 2023 m. – 866), turintys Šeimos kortelę – 5 247 (2024 m. – 5 707, 2023 m. – 7 257), lankytojai, turintys POLA kortelę – 2 993 (2024 m. – 2 412, 2023 m. – 2 257) lankytojų, senjorai virš 80 metų – 4 291 (2024 m. – 3 577, 2023 m. – 4 351) lankytojai, karo pabėgėliai iš Ukrainos – 15 273 (2024 m. – 15 672, 2023 m. – 21 745) lankytojai. Skirtingose socialiai pažeidžiamose grupėse 2023–2025 m. skaičiaus kitimo tendencijos skiriasi, tačiau 2024 ir 2025 m. rodiklis, lyginant su 2023 m., sumažėjo; palyginus 2024 ir 2025 m. duomenis matyti, kad 2025 m. socialiai pažeidžiamų grupių lankytojų sulaukta 8,54 % daugiau.

Muziejus tęsė tradiciją taikyti nuolaidas bilietams per tris valstybines šventes, susijusias su Lietuvos valstybingumo raida (su nuolaida – 5 620 (2024 m. – 7 256, 2023 m. – 16 368) lankytojų, nemokamai – 1 557 (2024 m. – 2 192, 2023 m. – 3 308) lankytojai); sudarytos sąlygos Muziejuje lankytis nemokamai Muziejų ir Kultūros nakties akcijų metu visiems lankytojams, o Motinos dienos išvakarėse, Tėvo dieną – tikslinėms grupėms (Muziejų naktį – 7 744 (2024 m. – 16 792, 2023 m. – 7 592) lankytojai, Kultūros naktį – 7 288 (2024 m. – 4 539, 2023 m. – 7 821) lankytojai, Motinos dienos išvakarėse tokia galimybe nepasinaudojo nė vienas lankytojas (2024 m. – 215, 2023 m. – 564 lankytojai), o Tėvo dieną dėl valstybės reprezentacinio renginio muziejus buvo uždarytas (2024 m. nebuvo nė vieno lankytojo, 2023 m. – 198).

2025 m. planuota surengti 130 renginių, pavyko surengti 156 Muziejaus rinkinius, Lietuvos ir Europos istoriją bei kultūros paveldą įvairiomis formomis aktualinančius kultūros renginius, kuriuose dalyvavo 71 678 dalyviai. Papildomai įgyvendinta 19 valstybės reprezentacinių renginių bei 15 trečiųjų šalių iniciuotų reprezentacinių renginių. Bendras renginių skaičius – 190, dalyvių skaičius – 79 991. Renginių skaičiaus augimą lėmė išaugęs partnerių iniciatyvų ir valstybės institucijų poreikis rengti valstybinius renginius Muziejuje.

Patraukliais parodiniais projektais ir kultūriniais projektais, pasitelkiant naujas Muziejaus veiklos reklamos formas bei kita aktyvia Muziejaus darbuotojų veikla 2025 m. pavyko pritraukti gerokai daugiau lankytojų, nei buvo planuota.

II SKYRIUS PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

Muziejus vykdo vieną funkcijų vykdymo programą „Muziejaus vertybių rinkinių gausinimas ir jų aktualinimas, kokybiškų paslaugų teikimas“. Įgyvendinant programą, siekiama gausinti nacionalinių kultūros, meno, istorijos bei archeologijos vertybių rinkinius ir per teikiamas kultūros paslaugas ir kuriamus produktus, patraukliomis formomis visa tai pristatyti visuomenei.

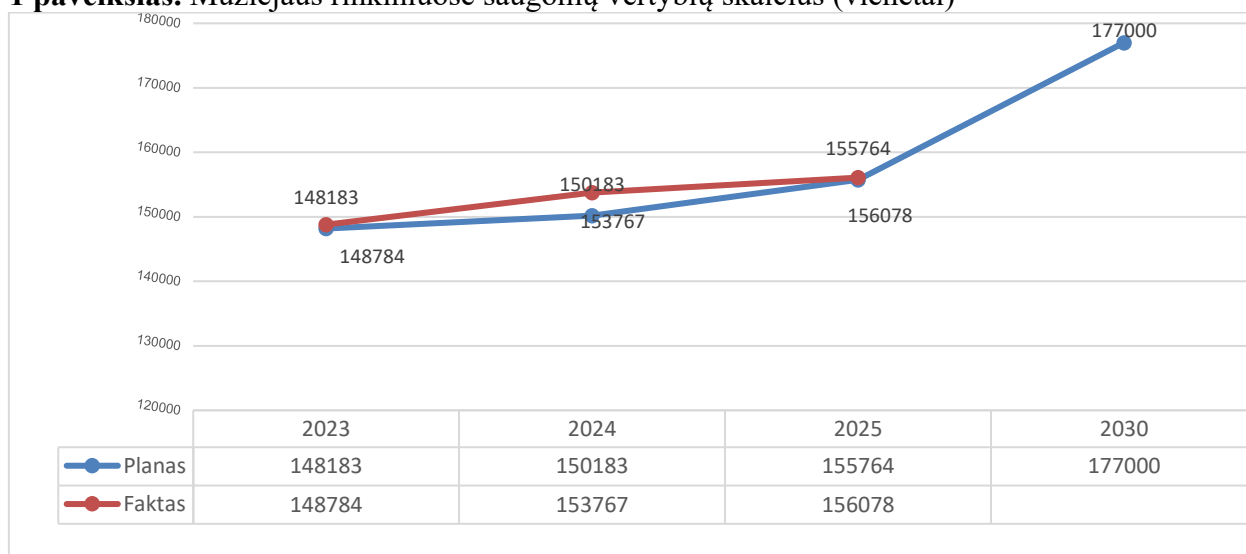
2 lentelė. Valstybės veiklos srityse įgyvendinamos programos, pažangos ir tęstinės veiklos uždaviniai, jų asignavimai ir kitos lėšos bei poveikio rodikliai

Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		Planas (įskaitant patikslinimus)	Vykdy- mas	Plano įvykdy- mo proc.	Vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendini- mo pradžios	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė		Siektina poveikio rodiklio reikšmė	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė	Poveikio rodiklio pasieki- mo proc.	Siektina poveikio rodiklio reikšmė	
						2024 metais	2024 metais				2025 metais	2025 metais
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
08	VALSTYBĖS VEIKLOS SRITIS KULTŪRA											
08-001	Funkcijų vykdymo programa „Muziejaus vertybių rinkinių gausinimas ir jų aktualinimas, kokybiškų paslaugų teikimas“	5990,1	5818,3	97,1	-							
08-001-11-01	Tęstinės veiklos uždavinys – gausinti ir tyrinėti muziejaus vertybių rinkinius bei užtikrinti jų išsaugojimą	155,9	155,9	100								
E-08-001-11-01-01	Muziejaus rinkiniuose saugomų eksponatų skaičiaus augimas (procentai)					1,5 %	3,35 %	1,5 %	1,51 %	100,00		
E-08-001-11-01-02	Būtino konservuoti ir restauruoti muziejaus rinkinio dalis (procentai)					1,3 %	1,28 %	1,3 %	1,21 %	107,00		

08-001-11-02	Užtikrinti kokybišką lankytojų aptarnavimą, visuomenei teikiamų kultūros paslaugų ir kuriamų produktų įvairovę	5834,2	5662,4	97,1								
E-08-001-11-02-01	Surengtų parodų skaičius (vienetai)					4	9	8	17	212,5		
E-08-001-11-02-02	Suskaitmenintų ir skaitmeninių kultūros paveldo objektų peržiūrų skaičius, tenkantis vienam objektui (vienetai)					3	3,3	3	2,99	100,0		
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, iš viso		5990,1	5818,3	97,1	-							
iš jo:		5098,0	5098,0	100	-							
1.1. valstybės biudžeto lėšos												
1.2. bendrojo finansavimo lėšos												
1.3. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos												
1.4. pajamų įmokos ir kitos pajamos		892,1	720,3	80,7								
2. Kiti šaltiniai, išskyrus valstybės valdomų įmonių lėšas ir valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšas (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos, nurodant atskirus šaltinius)		5990,1	5818,3	97,1								
3. Valstybės valdomų įmonių lėšos												
4. Valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšos												
Iš viso 01 programai (1 +2 + 3+ 4)		5990,1	5818,3	97,1								

Pirmas funkcijų vykdymo programos tęstinės veiklos uždavinys – gausinti ir tyrinėti muziejaus vertybių rinkinius bei užtikrinti jų išsaugojimą.

1 paveikslas. Muziejaus rinkiniuose saugomų vertybių skaičius (vienetai)

Duomenų šaltinis: Muziejaus ataskaitiniai duomenys

2025 m. Muziejaus kultūros vertybių rinkiniai papildyti:

1) Archeologijos (VRA) rinkinys papildytas 2 217 archeologinių radinių. Bendras šio rinkinio vertybių skaičius pasiekė 153 649 vnt. 2024 m. jis buvo papildytas 4 678, 2023 m. – 7 161 radiniu.

2) Kultūros, meno ir istorijos (VR) rinkinys papildytas 38 vertybėmis. Bendras šio rinkinio vertybių skaičius pasiekė 1 422. 2024 m. VR rinkinys buvo papildytas 12 vertybių, 2023 m. – 23 vertybėmis.

3) Numizmatikos (VRN) rinkinys papildytas 26 numizmatikos objektais. Bendras šio rinkinio vertybių skaičius – 977. 2024 m. VRN rinkinys buvo papildytas 294, 2023 m. – 33 objektais.

4) Fotografijos (VM) rinkinį, pradėtą formuoti 2025 m., sudaro 30 vnt. fotografijos vertybių.

2025 m. atlikti 148 muziejinių vertybių ir mokslinių pavyzdžių tyrimai (planuota atlikti 120), iš jų 23 – dendrochronologinių pavyzdžių analizės. Vykdyta mokslinių tyrimų rezultatų sklaida bei aktyviai aktualintas Lietuvos istorijos ir kultūros paveldas rengiant ir publikuojant mokslinius ir mokslo populiarinimo straipsnius (12), skaitant viešas paskaitas (12) ir pranešimus (15), rengiant ir publikuojant parodų katalogus (išleisti 2 tarptautinių parodų katalogai), ekspozicijų vadovus (išleistas vadovas lietuvių ir anglų kalbomis), Valdovų rūmų muziejaus veiklos Kroniką (publikuotas 5-asis tęstinio leidinio tomas) ir kitus kultūrinius ir informacinius leidinius (išleisti 4 parodų leidiniai lietuvių ir anglų kalbomis).

Muziejuje yra 1,21 % vertybių (1 889 vnt.), kurias būtina konservuoti ir restauruoti. 2025 m. konservuotos ir restauruotos 1 046 Muziejaus rinkiniuose esančios vertybės (planuota 1000), dar 17 vertybių konservuota ir restauruota kitoms institucijoms (2024 m. konservuotos ir restauruotos 1 123 vertybės, 2023 m. – 1 087, 2022 m. – 890). Visos Muziejaus rinkiniuose saugomos vertybės įvertintos tikrąja verte.

2025 m. suskaitmeninta 3 350 kultūros paveldo objektų (2024 m. – 3 328, 2023 m. – 7 021). Iš jų muziejaus interneto svetainėje bei portale epaveldas.lt pavišinta 1 039 vnt. (planuota 1 000). LIMIS projekte pavišintas 591 objektas (2024 m. – 300 vnt.). Iš viso LIMIS portale viešai prieinama 2 980 vnt. (2024 m. – 2 389 vnt.) Muziejaus vertybių. Portale epaveldas.lt lankytojams yra prieinama 13 876 kultūros paveldo objektų, iš jų – 11 028 taip pat prieinami ir portale

europa.eu/lt. Muziejaus tinklalapyje ir socialiniame tinkle Facebook virtualioje parodoje „Savaitės eksponatas 2025“ pavišintos 53 publikacijos, kuriose publikuotos 65 vertybės. Asmenų, susijusių su Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmais ir Vilniaus pilimis, „Personalijų žinyne“, turinčiame integraciją su Vilniaus universiteto „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės vartų“ informacine sistema (VILIS), viešojoje prieigoje prieinama 91 biografija (<https://biogramos.valdovurumai.lt/>).

2025 m. kultūros paveldo objektų skaičiaus didėjimas muziejaus viešą prieigą turinčiose duomenų bazėse siekė 10 % (2024 m. jose buvo prieinama 10 765 vnt. kultūros paveldo objektų, 2025 m. – 11 850 vnt.). Suskaitmenintų kultūros paveldo objektų peržiūrų skaičius išlieka stabilus: 2025 m. – 338 542 (2024 m. – 362 661 vnt., 2023 m. – 343 934 vnt.).

Įgyvendinant lituanistinių muziejinių vertybių paieškos ir aktualizavimo veiklas surengtos 6 lituanistinių paveldą užsienyje aktualinančios parodos (viena iš jų – Lietuvos regionuose, viena – užsienyje, Ukrainoje), intensyviai vykdyta lituanistinių vertybių paieškos ir tyrimų veikla, įsigytos 3 vertybės iš užsienio. Iš viso 2025 m. įgyvendinta 381 veikla (planuota 350).

Antras funkcijų vykdymo programos tęstinės veiklos uždavinys – užtikrinti kokybišką lankytojų aptarnavimą, visuomenei teikiamų kultūros paslaugų ir kuriamų produktų įvairovę.

2025 m. lankytojams pasiūlyta plati kultūros paslaugų ir produktų įvairovė, užtikrinant aukštus kokybės standartus: surengta 17 nacionalinių ir tarptautinių parodų, parengtos ir įgyvendintos 6 parodos lydinčių mokslinių, kultūrinių ir edukacinių renginių programos; pristatyta 71 edukacinių užsiėmimų tema (sukurta 12 naujų edukacijų temų, 3 edukacijos pritaikytos nuolatinei ekspozicijai, 8 – parodoms, 1 – M. K. Čiurlionio jubiliejaus programai); ekskursijos Muziejuje vestos lietuvių ir 7 užsienio kalbomis, edukaciniai užsiėmimai ikimokyklinio amžiaus vaikams ir pradinukams vyko lietuvių ir 3 užsienio kalbomis.

Tęsta pedagogų kvalifikacijos tobulinimo veikla, Muziejuje akredituota 1 nauja mokymo programa, parengtos 2 naujos programos Tūkstantmečio mokyklų programai (akredituotos Kauno švietimo inovacijų centre), organizuoti 6 seminarai mokytojams, išduotas 161 kvalifikacijos pažymėjimas.

2025 m. Muziejuje įvyko 11 parodų atidarymų ir eksponatų pristatymo renginių (2024 m. – 11, 2023 m. – 7), surengti 45 koncertai (2024 m. – 45, 2023 m. – 68), 17 paskaitų (2024 m. – 16, 2023 m. – 8), įvyko 13 kino filmų peržiūros (2024 m. – 16, 2023 m. – 13), 8 knygų pristatymai (2024 m. – 10, 2023 m. – 2), 13 konferencijų ir seminarų (2024 m. – 13, 2023 m. – 20), surengtos 8 diskusijos (2024 m. – 7, 2023 m. – 6), suorganizuota dvigubai daugiau nei praėjusiais metais kultūros vakarų – 10 (2024 m. – 5, 2023 m. – 5) ir šokio bei teatro pasirodymų – 10 (2024 m. – 5, 2023 m. – 5). Lankytojams pasiūlyta nauja renginių forma – literatūros skaitymai (8), skirti paminėti M.K. Sarbievijaus ir Baroko literatūros metus.

Muziejuje surengta 19 valstybės reprezentacinių renginių (2024 m. – 25, 2023 m. – 11) bei 15 trečiųjų šalių inicijuotų reprezentacinių renginių.

Lankytojams pristatyti 3 reikšmingi tarptautiniai parodiniai projektai: tęsiant bendradarbiavimą su Lvivo nacionaline Boriso Voznickio dailės galerija ir Lvivo miesto istorijos muziejumi surengtos 2 parodos, pristatančios Pidhircų rezidencijos (Ukraina) tapybos ir taikomosios dailės kolekcijas: „Pidhircių rūmai. Istorija ir meno kolekcijos“ ir „Simonas Čechavičius. Baroko meistras Pidhirciuose“. Šias parodas ir jas lydinčią mokslinių, kultūrinių, edukacinių renginių programą 2025 m. aplankė 88 752 lankytojai. Parodoje „Pidhircių rūmai. Istorija ir meno kolekcijos“ surengta 51 ekskursija, 4 edukaciniai užsiėmimai, 6 renginiai. Parodoje „Simonas Čechavičius. Baroko meistras Pidhirciuose“ vyko 22 ekskursijos, 2 edukacijos ir 1 renginys. Bendradarbiaujant su Krokuvos nacionaliniu muziejumi surengta Napoleono Ordos

piešinių paroda „Senoji Lietuva Napoleono Ordos akvarelėse“ (38 ekskursijos, 9 edukaciniai užsiėmimai, 3 renginiai).

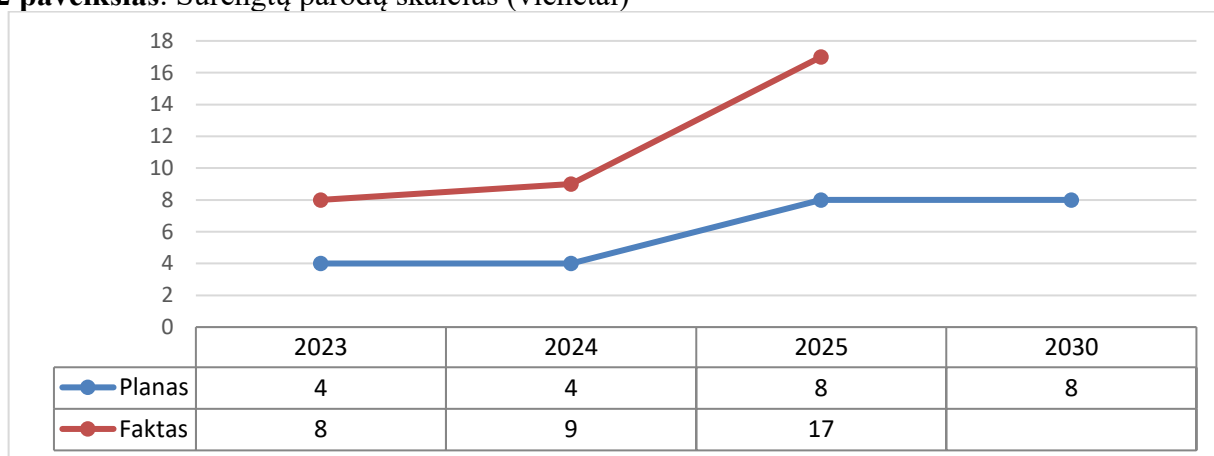
Dėl negauto finansavimo 2025 m. nepavyko įgyvendinti planuoto XV a. pabaigos – XVII a. Flamandų tapybos iš privačių Italijos ir Ispanijos rinkinių parodinio projekto, tačiau surengtos dvi kitos tarptautinės parodos: „Naujai atrastas Lietuvos kanclerio ir Vilniaus vaivados Mikalojaus Radvilaičio portretas“ (17 039 lankytojai, 1 renginys) bei stendinė paroda Valdovų rūmų Didžiajame kieme „Iš Krokuvos, Vilniaus ir Varšuvos – į Belovežą. Lenkijos karalių ir Lietuvos didžiųjų kunigaikščių kelionės ir medžioklės“ (53 799 lankytojai, 1 renginys), kurias inicijavo užsienio partneriai.

Didelio lankytojų susidomėjimo sulaukė nacionalinės parodos. Valdovų rūmų muziejaus restauruotas vertybes pristatančioje parodoje „Tarp laiko gijų. Gobelenas „Sabinių pagrobimas“ ir jo restauravimo istorija“ apsilankė 42 871 lankytojas (3 ekskursijos, 1 renginys). Bendradarbiaujant su Lietuvos banko Pinigų muziejumi surengtoje parodoje „Atsivėrimai. Iš Lietuvos banko dailės rinkinio“ apsilankė 28 036 lankytojai (34 ekskursijos, 3 edukacijos, 6 renginiai).

Didelio lankytojų skaičiaus sulaukė Ukrainoje, Lvivo istorijos muziejuje eksponuota paroda „Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmai Vilniuje. Istoriniai Lietuvos ir Ukrainos ryšiai“ (42 380 lankytojų, 1 renginys). Jurbarko krašto muziejuje eksponuotą parodą „Vilniaus pilių istorinė ikonografija“ pamatė 2 155 lankytojai, įvyko 1 parodos renginys.

2025 m. pradžioje gausiai lankytojos ir dvi 2024 m. atidarytos tarptautinės parodos „Pacai. Istorijos sodo lelijos“ bei „Italų Renesansas iš Vavelio: Botticelli, Tiziano“. 2025 m. parodoje „Pacai. Istorijos sodo lelijos“ apsilankė 16 182 lankytojai (136 ekskursijos, 13 edukacijų, 2 renginiai), parodoje „Italų Renesansas iš Vavelio: Botticelli, Tiziano“ – 35 512 lankytojai (62 ekskursijos, 28 edukacijos, 2 renginiai).

2 paveikslas. Surengtų parodų skaičius (vienetai)

Duomenų šaltinis: Muziejaus ataskaitiniai duomenys

2025 m. surengta 17 naujų parodų, iš jų 10 Lietuvos ir Europos kultūros paveldą populiarinančių parodų surengta Muziejuje, 1 paroda surengta Jurbarko krašto muziejuje, 1 – Lvivo istorijos muziejuje (Ukraina), parengtos bei Muziejaus svetainėje pavišintos 5 virtualios parodos, pristatančios Muziejaus rinkinius ir jų tyrėjus: 1) nacionalinė paroda „Atsivėrimai. Iš Lietuvos banko dailės rinkinio“, 2) nacionalinė paroda „Vilniaus pilių istorinė ikonografija“, 3) tarptautinė paroda „Pidhircių rūmai. Istorija ir meno kolekcijos“, 4) tarptautinė paroda „Simonas Čechavičius. Baroko meistras Pidhirciuose“, 5) tarptautinė paroda „Senoji Lietuva Napoleono Ordos akvarelėse“, 6) tarptautinė paroda „Naujai atrastas Lietuvos kanclerio ir Vilniaus vaivados Mikalojaus Radvilaičio portretas“, 7) „Motiejui Kazimierui Sarbievijui ir Baroko literatūros metams skirta dviejų poeto knygų paroda“, 8) nacionalinė paroda „Tarp laiko gijų. Gobelenas „Sabinių pagrobimas“ ir jo restauravimo istorija“, 9) tarptautinė stendinė paroda „Iš Krokuvos, Vilniaus ir Varšuvos – į Belovežą. Lenkijos karalių ir Lietuvos didžiųjų kunigaikščių kelionės ir

medžioklės“; 10) nacionalinė vieno eksponato paroda „XVI a. bokšto formos laikrodis iš Valdovų rūmų rinkinio“; 11) nacionalinė faksimilių paroda „Vilniaus pilių istorinė ikonografija“, Jurbarko krašto muziejus; 12) tarptautinė stendinė paroda „Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmai Vilniuje. Istoriniai Lietuvos ir Ukrainos ryšiai“, Lvivo istorijos muziejus; 13) virtuali paroda „Savaitės eksponatas 2025“; 14) virtuali paroda „Archeologinė kelionė laiku – Jonas Puzinas – nuo kalbotyros iki archeologijos mokslo“; 15) virtuali paroda „Archeologinė kelionė laiku – Adolfas Tautavičius – nuo baltų genčių etnogenezės iki archeologijos bibliografijos“; 16) virtuali paroda „Archeologinė kelionė laiku – Vytautas Urbanavičius – nuo mamuto iki prezidentų“; 17) virtuali paroda „Rutulio formos svareliai iš Valdovų rūmų muziejaus Archeologijos rinkinio“.

Parodų skaičius viršytas 212,5 % dėl sėkmingo tarptautinio bendradarbiavimo ir partnerių (Lvivo istorijos muziejaus, Varšuvos kardinolo Stefano Višinskio universiteto plėtros fondo, kunigaikščio Motiejaus Radvilos (Maciej Radziwiłł) ir kt.) inicijuotų parodinių projektų, kurie nebuvo iš anksto planuoti.

Vykdyta aktyvi Muziejaus veiklos sklaida: parengta ir pavišinta 127 Muziejaus arba Muziejaus kartu su partneriais organizuojamų renginių viešinimo projektų, sukurti 69 nauji e-produktai: paskaitų, konferencijų pranešimų, knygų pristatymų, diskusijų, muzikos, šokio renginių įrašai (41), virtualios ekskursijos (14), vertybes pristatantys vaizdo pasakojimai ir kt. Šios veiklos inovatyvumas ir atraktyvumas lėmė planuotos reikšmės viršijimą 426,8 % (2025 m. iš viso sulaukta 1 067 211 virtualių lankytojų, planuota – 250 000). Tačiau lyginant su 2024 m. duomenimis, virtualių lankytojų skaičius sumažėjo 1,6 % (2024 m. sulaukta 1 756 424 virtualių lankytojų).

Renginiai ir jų dalyviai

2025 m. parengta ir įgyvendinta 17 kultūros bei mokslo renginių koncepcijų, organizuoti renginiai bei renginių ciklai, skirti paminėti atmintinas dienas ir datas (Vilniaus diena, Muziejų naktis, Kultūros naktis, Europos archeologijos dienos, Valstybės diena Valdovų rūmuose, Istorinės operos diena, Oršos mūšio minėjimas, Medžioklės diena Valdovų rūmuose ir kt.), aktyviai prisidėta įgyvendinant valstybinę M. K. Sarbievijaus ir Baroko literatūros metų programą (Muziejuje ir Lietuvos regionuose įgyvendintas projektas „Jų darbai ir žygiai didingi“: 4 renginiai regionuose, 13 – Vilniuje, bendras projekto renginių lankytojų skaičius – 3796). Iš viso įvyko 60 atmintinų dienų ir datų minėjimo renginių, kuriuose apsilankė virš 23 000 lankytojų (2024 m. – 14 renginių, kuriuose dalyvavo daugiau nei 14 000 lankytojų).

2025 m. Muziejuje surengtas parodas lydėjo 23 renginiai, kuriuose apsilankė 4 462 lankytojai (2024 m. surengti 28 renginiai su 5 651 dalyviais). Lankytojų susidomėjimo taip pat sulaukė Lvivo istorijos muziejuje (Ukraina) surengta paroda (1 parodos renginys, 143 lankytojai) bei Jurbarko krašto muziejuje vykusi paroda (1 renginys, 55 lankytojai).

Bendradarbiaujant su Lietuvos ir užsienio partneriais surengtos 4 reikšmingos tarptautinės mokslinės konferencijos (dalyvavo 135 prelegentai, 694 klausytojai), partnerio statusu dalyvauta rengiant 5 konferencijas Muziejuje (82 prelegentai, 275 klausytojai).

Kartu su užsienio partneriais surengti 2 Lietuvos ir Europos nematerialųjų paveldą aktualinantys senosios muzikos festivaliai: 11-asis Marco Scacchi festivalis (14 renginių) ir 15-asis Šv. Cecelijos festivalis (4 koncertai ir 1 kursai vaikams).

Šventinio koncertų ciklo „Kalėdos Valdovų rūmuose 2025“ įvykę 6 renginiai pritraukė 2 750 renginių dalyvių (2024 m. – 3 020).

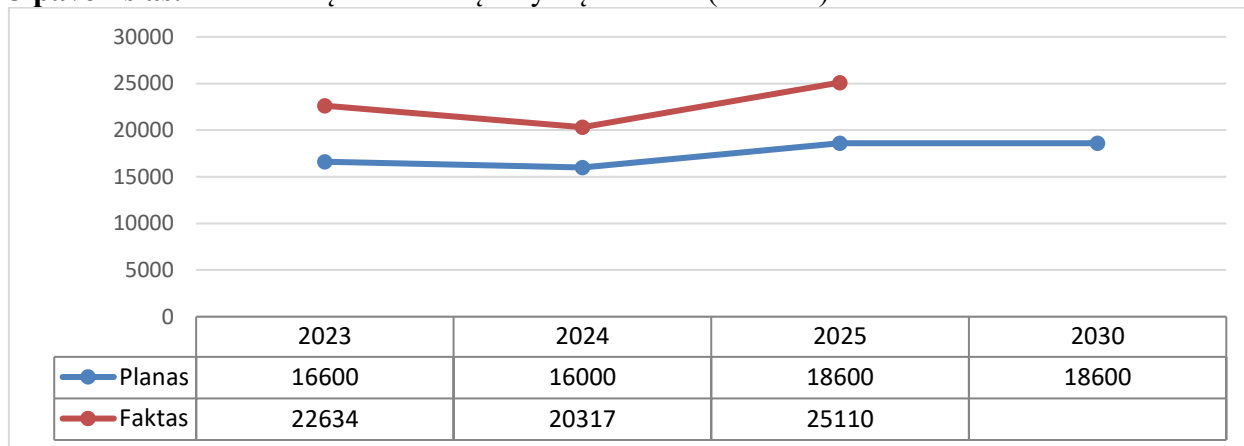
Iš viso 2025 m. surengti 156 Muziejaus rinkinius, Lietuvos ir Europos istoriją bei kultūros paveldą įvairiomis formomis aktualinantys kultūros renginiai, kuriuose dalyvavo 71 678 dalyviai (2024 m. surengti 145 renginiai, dalyvių skaičius – 61 713).

Muziejuje įvyko 19 valstybės reprezentacinių renginių (2024 m. – 25) bei 15 trečiųjų šalių inicijuotų reprezentacinių renginių (2024 m. – 14), kuriuose dalyvavo 8 313 dalyvių (2024 m. – 13 403).

Bendras Muziejuje vykusių renginių skaičius – 190, dalyvių – 79 991 (2024 m. – 75 116).

2025 m. Muziejaus virtualiuose turuose apsilankė 261 931 lankytojas (planuota 20 000). Apsilankymų duomenys rodo didelį lankytojų susidomėjimą virtualiomis ekskursijomis ir turais (2024 m. pavišinta 20 virtualių renginių ir reportažų, kurie sulaukė 17 763 peržiūrų, o parodos „Pacai. Istorijos sodo lelijos“ turuose pasiektas net 2 328 777 apsilankymų skaičius; 2023 m. surengtuose 36 virtualiuose renginiuose sulaukta 95 658 apsilankymų). Atsižvelgiant į augančią paklausą tikslinga ir ateityje išnaudoti virtualią erdvę Muziejaus veiklos sklaidai visuomenėje.

3 paveikslas. Edukacinių užsiėmimų dalyvių skaičius (vienetai)

Duomenų šaltinis: Muziejaus ataskaitiniai duomenys

2025 m. vietoj planuotų 1 050 praversti 1 375 (2024 m. – 1 194, 2023 m. – 1 221) edukaciniai užsiėmimai: 1 107 užsiėmimai skirti ikimokyklinio amžiaus vaikams ir mokiniams (2024 m. – 967, 2023 m. – 983), 27 – senjorams (2024 m. – 26, 2023 m. – 16), 24 – asmenims su negalia (2024 m. – 19, 2023 m. – 31), 180 – visai šeimai (2024 m. – 150, 2023 m. – 122), 32 – suaugusiems (2024 m. – 27, 2023 m. – 67), 5 – studentams (2024 m. – 5, 2023 m. – 2). Visose amžiaus grupėse 3 metų tendencijos mažai keitėsi, tačiau 2025 m. išaugo ikimokyklinio amžiaus vaikams ir mokiniams (ypač pradinių klasių) bei šeimoms praverstų edukacinių užsiėmimų skaičius, kas rodo didėjantį šių grupių susidomėjimą neformaliuoju švietimu.

2025 m. edukacinė veikla rodo, kad poreikis nuotolinėms edukacijoms yra minimalus (praverstas 1 virtualus edukacinis užsiėmimas). Lankytojai teikė prioritetą kontaktiniams užsiėmimams bei „gyvam“ apsilankymui Muziejuje.

Edukaciniuose užsiėmimuose Muziejuje vietoje planuotų 18 600 sulaukta 25 110 dalyvių (2024 m. – 20 317, 2023 m. – 22 634). Planuotas edukacinių užsiėmimų dalyvių skaičiaus rodiklis viršytas dėl edukatorių siūlytų patrauklių ir aktualių temų bei jų įvairovės, ypač atliepusių pagrindinės edukacinių užsiėmimų dalyvių grupės (19 394 dalyviai) – ikimokyklinio amžiaus vaikų ir mokinių – poreikius, dėl didelio mokinių skaičiaus klasėse, dėl papildomai organizuotų veiklų vaikams vasaros atostogų metu (stovykla Pasaulio lietuvių bendruomenės vaikams, 2 dienos stovyklos „Sostas ir sostinė“ pamainos), išaugusio šeimų susidomėjimo siūlomomis edukacinėmis veiklomis. Asmenų su negalia dalyvavimo skaičiaus augimą (2025 m. – 475, 2024 m. – 388) lėmė aktyvus bendradarbiavimas su įstaigomis, besirūpinančiomis žmonių su negalia kultūriniais poreikiais, bei įtraukusis ugdymas (vaikai su negalia lankosi muziejuje kartu su ugdymo įstaigomis).

Surengtas Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Europos nematerialųjį paveldą aktualinantis edukacinis šv. Cecilijos senosios muzikos festivalis, kurio edukaciniuose užsiėmimuose, meistriškumo kursuose ir koncertuose dalyvavo 400 dalyvių. Mažinant socialinę ir kultūrinę atskirtį, bendradarbiauta su 3 institucijomis (Pravieniškių pataisos namais-atvirąja kolonija, Vilniaus „Vilko pėdos“ namais, Vilniaus m. kompleksinių paslaugų centru „Šeimos slėnis“) ir jų globotiniams surengti 7 nemokami edukaciniai užsiėmimų 63 dalyviams (2024 m. 10

užsiėmimų, 78 dalyviai; 2023 m. 20 užsiėmimų, 171 dalyvis). Aktyviai dalyvauta Socialinio recepto 65+ projekte, skirtame senatvės pensijos amžiaus sulaukusiems asmenims, siekiant stiprinti jų psichinę sveikatą per išitraukimą į kultūros veiklas: organizuota 20 nemokamų edukacinių užsiėmimų (298 dalyviai) (2024 m. – 22 užsiėmimai, 252 dalyviai; 2023 m. – 10 užsiėmimų, 106 dalyviai). Šioje veikloje, beveik išlaikius 2024 m. ritmą, dalyvavo 18,26 % daugiau dalyvių. Lietuvoje gyvenantiems karo pabėgėliams (vaikams ir suaugusiems) iš Ukrainos organizuota 17 edukacinių užsiėmimų (279 dalyviai), dar 19 mokinių ir lydinčių suaugusiųjų nemokamai dalyvavo edukacijoje su ugdymo įstaigomis. 2025 m. sukurta 12 naujų temų edukaciniams užsiėmimams (2024 m. – 17, 2023 m. – 13), iš viso lankytojams siūlyta 71 tema.

Kultūros paso paslaugų rinkinyje buvo siūloma 19 planuotų temų (2024 m. – 19, 2023 m. – 23). Parengtos 2 naujos edukacinių užsiėmimų temos (planuota 2), suderintos su Bendrojo ugdymo programomis; praveisti 176 edukaciniai užsiėmimai (2024 m. – 194, 2023 m. – 156), sulaukta 3 977 (2024 m. – 4 310, 2023 m. – 3 389) dalyvių.

Ekskursijų dalyviai

Pravesta 970 (2024 m. – 1 067, 2023 m. – 1 247) ekskursijų (planuota 850), kuriose sulaukta 12 016 dalyvių (2024 m. – 13 495, 2023 m. – 16 148). Stebima ekskursijų ir jose dalyvavusių asmenų skaičiaus mažėjimo tendencija susijusi su Muziejuje 2025 m. organizuotų parodų specifika: mažesnėse, nuolatinėse ekspozicijose vykusiose parodose atskiros ekskursijos nevestos, o parodų eksponatai buvo pristatomi apžvalginių ekskursijų metu. Ekskursijų skaičiui įtakos turėjo ir personalo pokyčiai Edukacijos skyriuje.

III SKYRIUS VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ IR VALSTYBĖS KONTROLIUOJAMŲ VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ VEIKLOS REZULTATAI

Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai valstybės valdomų įmonių ir valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų neturi.

Generalinis direktorius

Vydas Dolinskas

Generalinio direktoriaus pavaduotoja
kultūrai ir mokslui

Ramunė Šmigelskytė-Stukienė